

POTPISANI NOVI UGOVORI ZA PROJEKTE ODRŽIVOGA I KRUŽNOGA GOSPODARSTVA

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Novi projekti za zelenu tranziciju

Uručeno je 106 ugovora za nove projekte kružnoga gospodarstva, nabavu komunalnih vozila i sanaciju divljih odlagališta vrijednih 45,5 milijuna eura

U Zagrebu su 13. listopada 2025. dodijeljeni ugovori za projekte odobrene u sklopu Poziva za ulaganje u učinkovitu upotrebu resursa i potporu prelasku na kružno gospodarstvo i Poziva za neposredno sufinanciranje nabave komunalnih vozila na alternativna goriva i uklanjanja otpada odbačenog u okoliš. Ugovore su uručili ministrica zaštite okoliša i zelene tranzicije Marija Vučković, direktor Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost Luka Balen i državna tajnica Tanja Radić Lakoš zajedno s ravnateljicom Uprave za EU projekte, europsku i međunarodnu suradnju Anamarijom Šopron Bogнар i ravnateljicom Uprave za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom Anamarijom Matak.

Ministrica Vučković rekla je da je dodijeljeno više od stotinu ugovora, pri čemu se najveći dio sredstava odnosi na poziv financiran iz Nacionalnog plana otpornosti i oporavka, a koji je namijenjen poticanju projekata recikliranja građevnog otpada, plastike i biootpada. U sklopu tog poziva za ulaganje u učinkovitu upotrebu resursa i potporu prelasku na kružno gospodarstvo dodijeljeno je 67 ugovora ukupne vrijednosti veće od 43 milijuna eura. Riječ je o četirima projektima za recikliranje otpadne plastike vrijednima 2,2 milijuna eura, osam projekata za recikliranje biootpada ukupne vrijednosti 3,6 milijuna eura te 55 projekata za recikliranje građevnog otpada vrijednih 37,3 milijuna eura. Ministrica je istaknula da kružno gospodarstvo za-

htijeva temeljitu promjenu pristupa, od proizvodnje do ponovne uporabe i oporabe, te kako svaka investicija u zaštitu okoliša znači ulaganje u budućnost.

U sklopu Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. do sada je 35 projekata sufinancirano s 22 milijuna eura bespovratnih sredstava za povećanje kapaciteta obrade građevnog otpada i biootpada, a u sklopu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. sufinancirana je izgradnja dviju kompostana i jednoga bioplinskog postrojenja s ukupno 20,71 milijun eura bespovratnih sredstava.

Luka Balen, direktor Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZO-EU), istaknuo je kako uređenje sustava gospodarenja otpadom podrazumijeva prelazak s tradicionalnog modela "uzmi – iskoristi – baci" na model koji poštuje resurse, smanjuje količinu otpada i daje novi život onome što smo dosad smatrali otpadom. Fond je u suradnji s Ministarstvom zaštite okoliša i zelene tranzicije osigurao 1,4 milijuna eura za sanaciju 22 nelegalna odlagališta u zaštićenim dijelovima prirode te sufinancira nabavu vozila na alternativna goriva za komunalna društva, za što je dodijeljeno 17 ugovora. Javni pozivi Fonda otvoreni su do kraja 2025., a jedinice lokalne samouprave mogu dostaviti svoje zahtjeve za sufinanciranje sličnih projekata.

Putem Javnog poziva za neposredno sufinanciranje nabave komunalnih vozila na alternativna goriva, za čiju je provedbu sredstva osigurao Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, dodijeljeno je 17 ugovora vrijednih više od milijun eura za investicije vrijedne 2,51 milijun eura. Vozila s pogonom na električnu energiju i vodik namijenjena su za odvojeno prikupljanje različitih vrsta otpada, od otpadnog papira, preko kar-

Zajednička fotografija potpisnika ugovora

tona, biootpada, metala, plastike i tekstila do stakla i krupnoga (glomaznoga) komunalnog otpada na mjestu nastanka otpada kod korisnika usluge. U skladu s ciljevima EU-a i nacionalnih politika te s razvojem tehnologije i dostupnošću energije iz obnovljivih izvora nabava modela komunalnih vozila na alternativna goriva korak je prema obavljanju komunalnih djelatnosti uz smanjenu emisiju CO₂.

U sklopu Javnog poziva za neposredno sufinanciranje uklanjanja otpada odbačenog u okoliš, koji je objavio Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti, dodijeljena su 22 ugovora vrijedna više od 1,4 milijuna eura.

Započinje sanacija ilegalnog odlagališta otpada u Gospiću

Sredinom listopada 2025. Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije te Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti započeli su i sa sanacijom ilegalnog odlagališta na lokaciji nekadašnjeg PPK-a *Velebit* u Gospiću, gdje je otpad nezakonito skladišten i zakopavan. Država tim postupanjima jasno poručuje da problem nelegalno odloženog otpada neće biti prepušten stihiji te će sustav, čim se za to stvore svi pravni i proceduralni uvjeti, učinkovito reagirati na svim ostalim prioritetnim lokacijama u interesu građana i okoliša.

S obzirom na to da su se stekli uvjeti za sanaciju nezakonitog odlagališta otpada u Gospiću, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti odmah će započeti s projektnim aktivnostima te će što prije, a nakon analize svih dostupnih materijala, objaviti javni natječaj za odabir izvođača radova. U međuvremenu u Gospiću se redovito provode ispitivanja kvalitete zraka i vode, a dosadašnja mjerenja nisu pokazala odstupanja koja bi bila opasna po zdravlje ljudi. Na zahtjev Ličko-senjske županije Fond je sa Županijom u svibnju 2025. sklopio ugovor o sufinanciranju provedbe

Ilegalno odloženi otpad u Gospiću (Foto: Robert Anic/PIXSELL)

ispitivanja i mjerenja kvalitete zraka koje provodi Zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije. Institut za vode *Josip Juraj Strossmayer* provodi stalni monitoring kakvoće površinskih i podzemnih voda.

Iz Ministarstva i FZOEU-a istaknuli su kako razumiju zabrinutost građana Gospića, no prije sanacije trebalo je pričekati da se zadovolje sve zakonske pretpostavke. Kao što su pokrenute aktivnosti na sanaciji odlagališta u Pazinu i Samoboru, tako se one sada prioritetno provode i u Gospiću. Kada se steknu uvjeti, sanacijske aktivnosti započet će i na preostale tri prioritetne lokacije: u Poznanovcu, Benkovcu i Lovincu. Nijedna lokacija neće biti izostavljena i sve će imati prioritet u postupanju. Ministarstvo i Fond u suradnji s lokalnom upravom i stručnim institucijama nastavljaju raditi sve što je potrebno kako bi sanirali šest ilegalnih odlagališta otpada jer je cilj osigurati sigurno, čisto i zdravo okružje za sve građane. Vlada Republike Hrvatske prihvatila je preuzeti znatan dio obveza i pružiti dodatnu pomoć jedinicama lokalne samouprave, unatoč tome što za to nije imala zakonsku obvezu.

Ministarstvo je već ranije pristupilo izmjenama i dopunama Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje od 2023. do 2028., u koji je uvrstilo tih šest prioritetnih lokacija te time omogućilo da se steknu uvjeti za njihovu sanaciju za koju je u Državnome proračunu osigurano 30 milijuna eura.

Uz aktivnosti vezane uz sanaciju tih šest lokacija na kojima je otpad nezakonito odložen neprekidno se radi i na svim ostali projektima gospodarenja otpadom. Kada je riječ o Gospiću, Fond je *Komunalcu Gospić* odobrio 1,2 milijuna eura za izgradnju pretovarne stanice Rakitovac, koja će biti dio integriranog sustava gospodarenja otpadom Zadarske županije i dijela Ličko-senjske županije. Također su Gradu Gospiću, u sklopu Javnog poziva za neposredno sufinanciranje uklanjanja otpada odbačenog u okoliš, tzv. divljih odlagališta, odobrene 104 tisuće eura za provedbu projekta koji su prijavili na poziv. Sve te aktivnosti usmjerene su na postizanje učinkovitijeg i uređenijeg sustava gospodarenja otpadom.

Izvori:

FZOEU, <https://mzozt.gov.hr/>